עין משפט נר מצוה

כה א מיי' פ"ד מהל' תמידין הלכה יג:
כו ב מיי' שם הל' יג:
כז ג מיי' פ"ד מהלכות כלי המקדש הלכה ד סמג עשין קעב:
כח ד מיי' שם הלכה ה ופ"ד מהל' תמידין הלכה יג:
כט ה ו מיי' פ"ד מהל' כלי המקדש הלכה ה:

מתני' [א]יום טוב הראשון של חג היו שם י"ג פרים אילים שנים ושעיר אחד נשתיירו שם י"ד כבשים לשמונה משמרות ביום ראשון ששה מקריבין שנים שנים והשאר אחד אחד בשני חמשה מקריבין שנים שנים והשאר אחד אחד בשלישי ד' מקריבין שנים שנים והשאר אחד אחד ברביעי שלשה מקריבין שנים שנים והשאר אחד אחד בחמישי שנים מקריבין שנים שנים והשאר אחד אחד בששי אחד מקריב שנים והשאר אחד אחד בשביעי כולן שוין [ב]בשמיני חזרו לפיים כברגלים אמרו מי שהקריב פרים היום לא יקריב למחר אלא חוזרין חלילה: **גמ'** נימא מתני' רבי היא ולא רבנן דתניא פר הבא בשמיני בתחילה מפיסין עליו דברי רבי וחכמים אומרים אחת משתי משמרות דלא שלשו בפרים עושה אותו אפילו תימא רבנן אטו שתי משמרות לא אפוסי בעי כמאן אזלא הא דתניא [א]כל המשמרות שונות ומשלשות חוץ משני משמרות ששונות ואין משלשות נימא רבי ולא רבנן אפי' תימא רבנן מאי לא שלשו בפרי החג ומאי קמ"ל הא קמ"ל מי שהקריב פרים היום לא יקריב למחר אלא חוזרין חלילה א"ר [ב](אליעזר) הני שבעים פרים כנגד מי כנגד שבעים אומות פר יחידי למה כנגד אומה יחידה משל למלך בשר ודם שאמר לעבדיו עשו לי סעודה גדולה ליום אחרון אמר לאוהבו עשה לי סעודה קטנה כדי שאהנה ממך א"ר יוחנן אוי להם לעובדי כוכבים שאבדו ואין יודעין מה שאבדו בזמן שבהמ"ק קיים מזבח מכפר עליהן ועכשיו מי מכפר עליהן: **מתני'** [ג][ג]בשלשה פרקים בשנה היו כל משמרות שוות באימורי הרגלים [ד]ובחילוק לחם הפנים בעצרת אומר לו הילך מצה הילך חמץ [ה]משמר שזמנו קבוע הוא מקריב תמידין נדרים ונדבות ושאר קרבנות צבור ומקריב את הכל: **גמ'** אימורי הרגלים של גבוה נינהו אמר רב חסדא מה שאמור ברגלים ת"ר מנין שכל המשמרות שוות באימורי הרגלים ת"ל [ו]ובא בכל אות נפשו ושרת יכול אף בשאר ימות השנה כן תלמוד לומר מאחד שעריך לא אמרתי אלא [ז]בשעה שכל ישראל נכנסין בשער אחד: ובחילוק לחם הפנים כו': תנו רבנן [ח]מנין שכל המשמרות שוות בחילוק לחם הפנים

תלמוד

מתני' יו"ט הראשון של חג כו'. וכל המשמרות עולות לרגל ושם עשרה מהם מקריבין שם עשרה בהמות הללו: **נשתיירו כו'.** דכל המשמרות זוכות בחובות הבאות מחמת הרגל ברגל ואין משמר של אותה שבת יכולה לעכב עליהן כדאמרינן בגמרא: **יום הראשון.** שהיו שמונה משמרות לי"ד כבשים ששה משמרות מן השמונה היו מקריבין שני כבשים כל אחת מהן הרי שנים עשר כבשים: **והשאר.** שנים הנותרות מקריבות אחד אחד: **בשני.** שנתמעט אחד מן הפרים ונשתיירו תשעה משמרות לי"ד כבשים: **חמשה מהם מקריבים שנים שנים.** הרי עשרה: **והשאר.** ארבעה הנותרות מקריבות כל אחת כבש אחד: **בשלישי.** שנתמעט עוד אחד מן הפרים ונשארו עשרה משמרות לי"ד כבשים: **ארבעה מקריבין שנים שנים.** דהוו להו שמונה: **והשאר אחד אחד.** ששה כבשים לששה משמרות: **בשביעי כולן שוין.** כל המשמרות המקריבות כבשים שוות שכל אחת מקרבת אחד שהרי אינם אלא שבעה פרים ואילים שנים ושעיר אחד לעשרה משמרות נשתיירו י"ד כבשים לי"ד משמרות: **בשמיני חוזרים לפיים כברגלים.** פר אחד ואיל אחד ושבעה כבשים הקריבים בשמיני אין קריבים כסדר קרבנות החג שקרבו לפי סדר משמרות כדבעינן לפרושי במסקנא אלא כל המשמרות באות ומפיסות עליהן כמו שמפיסין בשאר רגלים שאין קרבנותיהן מרובין להקריבן לפי הסדר ולהשוות בהן כל המשמרות אף בשמיני כולן מפייסין והזוכה בפיים מקריבו וכסדר יומא (דף כב.) מפרש היאך מפיסין: **אמרו מי שהיה מקריב היום פרים לא היה מקריב למחר.** פרים שאין המשמרות שהקריבו כבשים אתמול מניחים אותם אלא חוזרין חלילה ומגלגלו כולן שונות ומשלשות בפרים חוץ משתים ששונות ואין משלשות. כיצד ביום הראשון היו י"ג פרים והקריבו י"ג משמרות כדרך שסדרום בדברי הימים (א כד) יהויריב לראשון ואחריו ידעיה חרים כו' כולן כמות שהן סדורים נשתיירו עשתי עשרה אחרונות לאילים ולכבשים למחרת היו שנים עשר פרים ומקריבין אותן הנך י"א משמרות וחוזר יהויריב ומקריב אחד נמצא ששנה יהויריב לבדו בשלישי היו אחד עשר פרים והקריבום י"א משמרות שאחרי יהויריב נמצא ששנו י"ב משמרות ברביעי היו עשרה פרים והקריבום עשרה משמרות שלאחריהם הרי ששנו נמצאו כ"ב משמרות שונות בחמישי תשעה פרים שתי משמרות האחרונות הקריבו שנים מהן וחזר יהויריב ושש משמרות שלאחריו והקריבו שבעה הרי ששילשו שבעה משמרות בששי שמונה פרים והקריבום השמונה שלאחריהם הרי ט"ו משמרות ששילשו בשביעי שבעה פרים לשבעה משמרות נמצאו כולן משלשות חוץ משתים האחרונות: **גמ' לימא מתניתין.** דקתני בשמיני חוזרים לפיים כברגלים וקא סלקא דעתיה דכל המשמרות באות ומפיסות רבי היא ולא רבנן: **בתחילה מפיסין עליו.** כל המשמרות כאילו הוא תחילת קרבנות ולא אמרינן ליקרבו חד מהנך שלא שילשו: **לאו אפוסי בעי.** בין שתיהן איזה מהן תזכה בו ודלמא ההוא פיים דקאמר מתני' בין שתייהן היה דהא לא תנן ביה בתחילה: **מאי קמ"ל.** וכי מניינא אתא לאגמרינן שכן עולה החשבון כשחוזרין חלילה: ומשני קמ"ל מאי דאשמועינן נמי תנא דמתניתין מי שהיה מקריב פרים היום כו': **שבעים פרים.** פרי החג שבעים הם חוץ משל שמיני כנגד שבעים אומות לכפר עליהם שירדו גשמים בכל העולם לפי שנידונין בחג על המים: **פר יחידי.** של שמיני: **שאהנה ממך.** אין לי הנייה וקורת רוח בשל אלו אלא בשלך: **מתני' בג' פרקים.** בשלשה רגלים: **באימורי רגלים.** בעורות של עולות וכחזה ושוק של שלמי חגיגה הבאות מחמת הרגל ובגמרא מפרש מאי לשון אימורים דקתני: **ובחילוק לחם הפנים.** אם אירעה שבת ברגל שבשבת מסלקין אותו ומסדרין לחם אחר תחתיו כדכתיב (ויקרא כד) ביום השבת יערכנו: **ובעצרת.** כשאירע בשבת ויש בו חילוק חמץ דשתי הלחם וחילוק לחם הפנים שהוא מצה כדאמרינן בכל המנחות באות מצה (מנחות דף נב:): **אומר לו.** לכל אחד כשנותנין לו חלקו הילך מצה וכשנותנין לו בשתי הלחם אומרים לו הילך חמץ לפי שאין חולקים קרבן כנגד קרבן אלא מכל אחד חלקו כדקיימא לן בקידושין (דף נג.) ובמנחות (דף עג.) מלכל בני אהרן תהיה ולפיכך מודיעים אותו: **משמר שזמנו קבוע.** שהיה משמש בשבת זו שהרגל חל בתוכה: **מקריב תמידין.** שהרי אינם בשביל הרגל: **נדרים ונדבות.** שנדבו ונדרו כל השנה ומקריבין אותם עכשיו אין שאר המשמרות זוכין בהם שאין זוכין אלא חובות שמחמת הרגל: **והוא מקריב את הכל.** בגמרא (ע.) מפרש לאתויי מאי: **גמ' אימורין דגבוה נינהו.** ומאי שוות איכא: **במה שאמור ברגלים.** בחילוק קרבנות האמורים ברגל הראויין להתחלק כגון חזה ושוק של שלמי חגיגה של כל יחיד ויחיד ועורות של עולות ראייה ומוספי צבור ושעירי חטאות: **ובא בכל אות נפשו ושרת ככל אחיו.** שאין המשמר מעכב עליו וכיון דזוכה בעבודתו זוכה באכילתו דכתיב (ויקרא ז) לכהן המקריב אותה לו תהיה ובכ"ד מקומות נקראו כהנים לוים: **ת"ל מאחד שעריך.** רישיה דקרא וכי יבא הלוי מאחד שעריך ודריש ליה הכי כמו באחד שעריך כשכל ישראל נכנסין בשער אחד כלומר בעיר אחת: **מנין שכל המשמרות שוות.** ברגל בחילוק לחם הפנים:

תלמוד

ובחילוק לחם הפנים. דוקא בחילוקו שוין אבל סילוקו וסידורו והקטרת הבזיכין למשמר הקבוע דהכי תניא בתוספתא לחם הפנים עבודתו במשמר הקבוע ואכילתו בכל המשמרות והיינו טעמא משום דבגמרא מרבינן ליה חלק כחלק יאכלו משמע לאכילה רביה רחמנא ולא לעבודה ומוסף שבת לא מפרשה מתניתין מידי ושיירא והוי בכלל דשאר קרבנות צבור וכי קאמר בגמרא לאתויי פר העלם דבר של צבור ושעירי ע"ז הוה מצי לאתויי מוסף שבת דבהדיא קתני בתוספתא שהוא למשמר הקבוע והא דמרבה לחם הפנים טפי דיאכלו משמע מידי דאכילה הוא עיקרו והיינו לחם הפנים שכבר נעשה מלותו משבת שעברה שסידרוהו על השלחן ואינו מחוסר מעתה אלא סילוק דאי משום הקטרת בזיכין להתיר לחם קאתיין ואין עבודה זו בגוף הלחם:

עד

רבינו חננאל

מתני' יום [טוב] הראשון של חג (שהוא) [היו] שם י"ג פרים כו'. פי' בכל הרגלים (ב)כל המשמרות של כהנים באות לחוג, והיה האות להיות כולן מקריבין קרבנות של רגל, וכשם שכולן מקריבין כך היו כולן חולקין. ביום טוב הראשון של חג היו שם ל' בהמות, י"ג פרים ושני אילים ושעיר אחד הרי י"ו, וי"ד כבשים. הפרים והאילים והשעיר חולקין י"ו משמר [כל משמר] בהמה אחת, נשארו י"ד כבשים לח' משמרות, ביום הראשון שש משמרות מקריבין שני שני כבשים, הרי י"ב כבשים, ושתי משמרות מקריבין אחד אחד. יום שני חסרו הפרים, [נמצאו] י"ב פרים, ואילים שנים, ושעיר ט"ו בהמות לט"ו משמרות, נשתיירו י"ד כבשים לט' משמרות, חמשה מקריבין שנים שנים וד' מקריבין אחד אחד. יום ג' י"א פרים ושני אילים ושעיר. [הרי] י"ד בהמות לי"ד משמרות, נשתיירו שם י"ד כבשים לי' משמרות, ד' משמרות מקריבין שנים שנים, וששה משמרות מקריבין אחד אחד. וכן סדר כל יום עד השביעי, ובשביעי כולן שוין, כי שבעה פרים לשבעה משמרות ושני אילים לשני משמרות, ושעיר למשמרה [אחת] הרי י', ונשתיירו י"ד כבשים לי"ד משמרות, כל אחת כבש אחד. בשמיני חזרו לפיים כרגלים. ופליגי רבי ורבנן לענין פר הבא בשמיני, דרבי סבר מפיסין עליו כל המשמרות ככל הרגלים. וחכמים סברי אין מפיסין עליו אלא שתי משמרות שלא שילשו בפרי החג, והן מפיסין עליו בלבד. לפי שפרי החג כולן הן ע'. ותנן כי שהיה מקריב בפרים היום לא היה מקריב למחר אלא חוזרין חלילה, הלכך כשתחלק את ע' פרים לכ"ד משמרות, נמצאו ביד כ"ב, ג' פרים לכל משמר ומשמר, נשארו ב' משמרות בידם ב' ב'. ואלו הן שתי [משמרות] שלא שילשו בפרים. ומתני' לא מכרעא [כרבי], דאתיא נמי כרבנן. והא דתניא כל המשמרות כולן שונות ומשלשות בפרים, חוץ משתי משמרות ששונות ואינן משלשות. איכא לאוקמא בפרי החג וחושבנא בעלמא קמ"ל. אבל בפר דשמיני משמרה אחת מהנך תרתי דאמרן שקלא ביה ולא פליגא ארבנן, ואיכא לאוקמא

מסורת הש"ס

א) [תוספתא פ"ד ה"ט], ב) [נ"ל אלעזר], ג) [מו"ק יז:], ד) [פסחים לח.]

◆

תורה אור השלם

ו. וְכִי יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ מִכָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הוּא גָר שָׁם וּבָא בְּכָל אַוַּת נַפְשׁוֹ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ: דברים יח ו

◆

מוסף רש"י

כנגד שבעים אומות. שמתמעטים והולכים, סימן כליה היא להם, ובימי המקדש היו מגינים עליהם מן היסורים (במדבר כט יח). כנגד אומה יחידה. כנגד ישראל (שם כט לו).

◆

רבינו חננאל (המשך)

כרבי. מתני' בשלשה פרקים בשנה היו כל המשמרות שוין באימורי רגלים ובחילוק כו'. ש"מ דלית למשמר הקבוע בההוא שבוע, לא באימורי הרגלים ולא בלחם הפנים, אלא כאחת מן המשמרות כולן, ובעצרת נמי, שתי הלחם לכ"ד משמרות היו מתחלקות, ואמרי' לראש המשמרה הא לך מצה דהוא מן לחם הפנים, והא לך חמץ דהוא משתי הלחם. פי' אימורי הרגלים, האמור בקרבנות הרגלים, כגון חטאת צבור וכיוצא בו דתנן בהו דנאכלין לזכרי כהונה לפנים מן הקלעים, וכן כל חובות הבאות מחמת הרגל ברגל. אבל עולות, דגבוה נינהו. והיינו דאמר רב חסדא מאי אימורי, מה שאמור ברגלים. ותלמודא מכי יבא הלוי מאחד וגו' ושרת בשם ה' וגו', בשעה שכולן נכנסים בשער אחד, ושרת. ותלמודא דלחם הפנים.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones